

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. gegužės 7 d.
(OR. en)

9639/24

DEVGEN 70
ACP 47
RELEX 626
CLIMA 189
SUSTDEV 60
NDICI 12
FIN 435

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2024 m. gegužės 7 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 7983/24

Dalykas: Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 04/2023 „Pasaulinis kovos
su klimato kaita aljansas plius“
– Tarybos išvados (2024 m. gegužės 7 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Europos Audito Rūmų specialiosios
ataskaitos Nr. 04/2023 „Pasaulinis kovos su klimato kaita aljansas plius“, kurias Taryba patvirtino
2024 m. gegužės 7 d. įvykusiame 4021-ame posėdyje.

Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 04/2023 „Pasaulinis kovos su klimato kaita aljansas plus“

Tarybos išvados

1. Taryba palankiai vertina Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 04/2023 „Pasaulinis kovos su klimato kaita aljansas plus“.
2. Taryba pakartoja ES įsipareigojimą remti visus pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis nė vieno nepaliekant nuošalyje ir stiprinti esamą pagalbą besivystančioms šalims rengiantis klimato poveikiui ir į jį reaguojant, visų pirma didinant atsparumą, stiprinant gebėjimus ir imantis prisitaikymo priemonių. Šiame kontekste Taryba pripažįsta, kad mažiausiai išsivysčiusios šalys ir mažos besivystančios salų valstybės išmeta mažiausiai šiltnamio efektą sukeliančių dujų, tačiau klimato kaita joms daro didžiausią poveikį.
3. Taryba pakartoja ES įsipareigojimą imtis ryžtingų ir įtikinamų veiksmų siekiant mažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir primena ES ir jos valstybių narių prisiimtą įsipareigojimą kuo greičiau, iki 2025 m., ir naudojant įvairius šaltinius pasiekti tikslą toliau kasmet bendrai sutelkti 100 mlrd. USD sumą kovai su klimato kaita finansuoti ir tikisi, kad šis tikslas bus pasiektas 2023 m. Taryba pakartoja esanti įsipareigojusi reaguoti į Glazgo klimato pakte pareikštą raginimą išsivysčiusioms šalims iki 2025 m. bent padvigubinti besivystančioms šalims teikiamą kolektyvinį prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimą, palyginti su 2019 m. skirtomis sumomis.
4. Taryba taip pat primena, kad ES, jos valstybės narės ir Europos investicijų bankas kartu yra didžiausi viešojo kovos su klimato kaita finansavimo teikėjai visame pasaulyje – 2021 m. jie skyrė 23,04 mlrd. EUR, ir pabrėžia, kad daugiau kaip 50 procentų šio įnašo buvo skirta prisitaikymui prie klimato kaitos arba kompleksiniams veiksams.

5. Šiame kontekste Taryba pabrėžia, kad 2007–2020 m. pagal Pasaulinio kovos su klimato kaita aljanso plius iniciatyvą ES skyrė 729 mln. EUR – tai buvo dalis jos pastangų padidinti kovos su klimato kaita finansavimo mastą, ypač daug dėmesio skiriant prisitaikymui prie klimato kaitos.
6. Taryba pabrėžia, kad ES tvirtai remia Paryžiaus susitarimą, Jungtinių Tautų darbotvarkę iki 2030 m. ir jos 13-ąją darnaus vystymosi tikslą, kuriame nustatyta, kad reikia „imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų“, ir pripažįsta, kad Pasaulinis kovos su klimato kaita aljansas plius yra viena iš priemonių, kuria naudojantis anksčiau buvo siekiama tokio tikslo. Taryba taip pat pakartoja savo raginimą veiksmingai įgyvendinti Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją ir pakartoja remianti Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos įgyvendinimą.
7. Taryba pripažįsta tam tikrus pasaulinių iniciatyvų, pavyzdžiui, Pasaulinio kovos su klimato kaita aljanso plius, ribotumus, kaip pažymėjo Europos Audito Rūmai. Tuo pačiu metu ji akcentuoja, kad įgyvendinant tokias iniciatyvas įgyta patirtis padėjo parengti naują požiūrį į klimato politikos veiksmus (tai įtvirtinta Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonėje „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“), nustatant plataus užmojo tikslą – klimato srities tikslams skirti 30 procentų lėšų ir skatinant skirti reikšmingų išteklių su klimatu susijusioms iniciatyvoms įgyvendinant geografinės programos, kuriomis remiamas Europos žaliojo kurso ir strategijos „Global Gateway“ išorės aspektas.
8. Taryba palankiai vertina Audito Rūmų išvadas, visų pirma susijusias su poreikiu didinti klimato politikos veiksmų efektyvumą vietoje užtikrinant tinkamą siekiamų rezultatų ir biudžete jiems numatytų išlaidų pusiausvyrą, taip pat išvadas dėl trūkumų, susijusių su perėjimo nuo bandomosios veiklos ir gebėjimų stiprinimo etapo prie prisitaikymo veiksmų masto didinimo procesu, pašalinimo. Šiuo atžvilgiu Taryba visų pirma pripažįsta Audito Rūmų rekomendaciją vienas po kito vykdomų veiksmų atveju gerinti gebėjimų stiprinimo ir kitos veiklos pusiausvyrą, kad daugiau konkrečių prisitaikymo veiksmų pasiektų daugiau žmonių, tiesiogiai nukentėjusių nuo klimato kaitos poveikio. Šiuo atžvilgiu Taryba taip pat pabrėžia, kad imantis prisitaikymo veiksmų daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama vietos ir čiabuvių žiniomis ir mokslu grindžiamų bendruomenių ir institucinių gebėjimų stiprinimui.

9. Taryba ypač atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Pasaulinis kovos su klimato kaita aljansas plius nepakankamai dėmesio skyrė labiausiai nuo klimato kaitos poveikio nukentėjusių asmenų, visų pirma skurdžiausių namų ūkių ir moterų, poreikiams. Šiuo atžvilgiu Taryba pabrėžia, kad svarbu nuolat vertinti ES finansuojamų klimato politikos veiksmų poveikį ir rezultatus šalyse partnerėse taikant patikimą stebėsenos ir vertinimo sistemą, ir ragina Komisiją pasirinkti tinkamus rodiklius ir apibrėžti bazines bei galutines reikšmes, kad būtų galima įvertinti veiklos rezultatus, be kita ko, tuo tikslu visapusiškai pasinaudojant Visuotine Europos veiklos rezultatų stebėsenos sistema.
10. Taryba pripažįsta, kad svarbu pritraukti papildomą finansavimą iš valstybių narių, privačiojo sektoriaus ir kitų paramos teikėjų, be kita ko, pasitelkiant netradicinius šaltinius ir novatoriškus finansavimo mechanizmus, kad šioje srityje būtų vykdomi transformaciniai klimato politikos veiksmai. Tuo pačiu metu Taryba pabrėžia, kad diplomatija klimato ir energetikos srityse yra vienas iš svarbių ES užsienio politikos komponentų, o ES yra pasiryžusi bendradarbiauti ir dirbti su partneriais visame pasaulyje, kad prisitaikant prie klimato kaitos poveikio būtų remiami pažeidžiamiausi asmenys, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse. Taryba pabrėžia Europos komandos požiūrį į išorės veiksmus, kuris suteikia tvirtą pagrindą kurti prasmingas ir lygiateises partnerystes, ir taip pat pabrėžia, kad reikia kolektyviai informuoti apie Europos komandos požiūrį ir didinti informuotumą apie jį.
11. Be to, Taryba akcentuoja, kad klimato politikos veiksmais reikia sistemingiau spręsti lyčių lygybės ir moterų bei mergaičių teisių ir poreikių klausimus, nes klimato kaitos poveikis joms daro neproporcingai didelį poveikį, tačiau jos taip pat yra pagrindinės gamtos išteklių naudotojos ir valdytojos. Šiuo atžvilgiu Taryba atkreipia dėmesį į KVTBP „Globali Europa“ nustatytus plataus užmojo tikslus lyčių lygybės srityje, kuriuose teigiama, kad bent 85 procentų įgyvendintų naujų veiksmų pagrindinis arba svarbus tikslas turėtų būti lyčių lygybė, taip pat į Komisijos ketinimą įgyvendinti atitinkamas Audito Rūmų rekomendacijas. Šiame kontekste Taryba taip pat atkreipia dėmesį į institucinius ir strateginius tikslus, nustatytus dokumente „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdam ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“, kuris buvo palankiai įvertintas pirmininkaujančios valstybės narės išvadose. Taryba primena savo įsipareigojimą remti visapusišką, lygiateisį, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą, atspindintį visą jų įvairovę, be kita ko, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje.

12. Taryba pritaria raginimui, kad įgyvendinant pasaulines iniciatyvas daugiausia dėmesio turi būti skiriama skurdžiausiems namų ūkiams, ir palankiai vertina Komisijos ketinimą imtis atitinkamų veiksmų vykdant savo suplanuotą veiklą siekiant spręsti struktūrinio pažeidžiamumo ir nelygybės problemas. Taryba ragina Komisijos tarnybas ir EIVT, finansuojant kovos su klimato kaita veiksmus besivystančiose šalyse, nustatyti plataus užmojo tikslus veiksmų lygmeniu, susijusius su moterų ir mergaičių, kurioms tokie veiksmai yra tiesiogiai naudingi, dalimi, apie tokius tikslus pranešti ir daugiau dėmesio skirti skurdžiausiems namų ūkiams, atsižvelgiant į kiekvienos šalies aplinkybes.
13. Taryba visų pirma atkreipia dėmesį į Audito Rūmų rekomendacijas į būsimas pasaulines iniciatyvas, be kita ko, įgyvendinant KVTBP „Globali Europa“ klimato srities tikslą, įtraukti patirtį, įgytą įgyvendinant Pasaulinį kovos su klimato kaita aljansą plius. Šiuo atžvilgiu Taryba ragina Komisijos tarnybas ir EIVT:
- reguliariai peržiūrėti tikslus ir juos patikslinti, kai įgyvendinimo metu paaiškėja, kad nėra pakankamai lėšų;
 - strategiškai paskirstyti finansavimą taikant objektyvius kriterijus, kuriais taip pat būtų atsižvelgiama į finansinę paramą tam pačiam sektoriui, kurią šalys partnerės gauna iš kitų šaltinių;
 - sistemingai analizuoti ir dokumentuoti į biudžetą įtrauktų veiksmų išlaidas, siekiant užtikrinti, kad jos būtų pagrįstos, ir būtų išvengta paramos priemonių ir finansavimo srautų dubliavimosi;
 - skatinti bendrą informuotumą apie tokias iniciatyvas vykdant komunikacijos veiklą, įskaitant bendras misijas, skirtą paramą gaunančioms šalims ir potencialiems paramos teikėjams, laikantis Europos komandos požiūrio.